

**SPRAWOZDANIE
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA 2020**

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust.1 ustawy z dnia 11 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2020 poz. 821 z późn. zm), która zobowiązuje Burmistrza do złożenia Radzie Miejskiej rocznego sprawozdania z realizacji zadań.

1. Określenie zadań własnych gminy.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej spoczywa m.in. na jednostkach samorządu terytorialnego.

Art. 176 powołanej ustawy określa zadania własne gminy dotyczące działań związanych z organizacją pieczy zastępczej na terenie gminy i tak do zadań należy:

- a) opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- b) tworzenie systemu opieki nad dzieckiem , w tym placówek wsparcia dziennego,
- c) finansowanie kosztów szkoleń, podnoszenia kwalifikacji, innych kosztów asystenta rodziny i rodzin wspierających,
- d) sporządzanie sprawozdań rzeczowo finansowych z zakresu wspierania rodziny,
- e) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny zagrożonej.

2. Wspieranie rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 został przyjęty Uchwałą Nr VII/31/19 Rady Miejskiej w Radłowie z dnia 25 lutego 2019.

Celem programu jest wzmocnienie roli rodziny poprzez wspieranie instytucjonalne i integrację społeczno- zawodową. Ma na celu pomoc osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka w każdym przypadku, kiedy jest to możliwe jak również podjęcie osłonowych działań zapobiegających izolacji i marginalizacji tam gdzie to konieczne, a także działań prewencyjnych i edukacyjnych na rzecz wspierania rodziny po to, aby poszczególni członkowie rodziny dążyli do samorealizacji, zaradności, samodzielności i odpowiedzialności.

Program służy wzmocnieniu roli rodziny poprzez wspieranie instytucjonalne i integrację społeczno-zawodową. Program odnosi się do gminnej polityki rodzinnej, w sytuacjach kumulacji problemów oraz stanowi element profilaktyki dla rodzin zagrożonych marginalizacją.

W roku 2020 realizowane były następujące cele :

1. PRECIWDZIAŁANIA MARGINELIZACJI I DEGRADACJI SPOŁECZNEJ RODZINY.

Obejmują wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym z niepełnosprawnością i problemami długotrwałego bezrobocia.

Realizatorem tego zadania był MGOPS w Radłowie. Z udzielanej pomocy skorzystało w 2020 roku – 402 osoby, -182 rodziny.

Rodzinom znajdującym się najtrudniejszej sytuacji życiowej udzielono pomocy w formie:

- zasiłki stałe 2020- 47 rodzin
- zasiłki celowe 2020 - 112 rodzin
- zasiłki okresowe 2020 - 77 rodzin
- pomoc w postaci dożywiania w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” 2020- 343 osób w tym:
 - dożywianie- 100 osób
 - świadczenie pieniężne-243 osób

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 14 w tym:

Rodziny niepełne - 8
Wielodzietność - 3
Przemoc - 12

W stosunku do osób bezrobotnych podejmowano działania zmierzające do ich aktywizacji zawodowej, poprzez współpracę z Urzędem Pracy zawieranie kontraktów socjalnych i szeroko rozumianej pracy socjalnej pracowników socjalnych. Organizowanie prac społeczno-użytecznych, zatrudnienie w pracach interwencyjnych i robotach publicznych i Centrum Integracji Społecznej.

Osoby niepełnosprawne w celu umożliwienia im pobytu w środowisku lokalnym korzystały ze specjalistycznych usług w Środowiskowym Domu Samopomocy w Siedlcu oraz z pomocy sąsiedzkich i usług opiekuńczych.. W zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy uczestniczy 30 osób niepełnosprawnych.

2. WZMOCNIENIE FUNKCJI I ROLI RODZINY - STWORZENIE EFEKTYWNEGO WSPARCIA RODZIN W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKNCZO - WYCHOWAWCZYCH.

Przy MGOPS w Radłowie działa Punkt Konsultacyjny, którego celem jest udzielenia wsparcia osobom w sytuacji kryzysowej w ramach pierwszego kontaktu.

Od 2013 roku w MGOPS zatrudniony jest asystent rodziny, którego zadaniem jest pomoc rodzinie w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Praca asystenta opiera się na bezpośrednim kontakcie z klientem w ich miejscu zamieszkania.

Działania, które są podejmowane przez asystenta na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania.

W 2020 roku zatrudniono 1 asystenta i objęto działaniami 14 rodzin. MGOPS od 2013 roku korzystał z Resortowego Programu: „Asystent rodziny”. W 2020r. otrzymał dofinansowanie w kwocie 1700 zł .

Asystent rodziny zgodnie z art. 15ust 1 ustawy o wspieraniu i pieczy zastępczej realizuje następujące zadania:

- ✓ Opracowuje i realizuje plany pracy z rodziną we współpracy członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi.
- ✓ Udziela pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
- ✓ Udziela pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych.
- ✓ Udziela pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych.
- ✓ Wspiera aktywność społeczną rodzin.
- ✓ Motywuje członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
- ✓ Udziela pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.
- ✓ Podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.
- ✓ Prowadzi indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci.
- ✓ Dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi o którym mowa w art. 17 ust. 1.
- ✓ Monitoruje sytuację rodziny po zakończeniu pracy z rodziną
- ✓ Sporządza na wniosek sądu opinie o rodzinie i jej członkach.

Ponadto asystent podnosił swoje kwalifikacje i wiedzę poprzez udział w szkoleniach (certyfikaty w aktach).

Dzięki pracy asystenta i pracowników socjalnych nie mamy umieszczonych dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczej. W rodzinie zastępczej spokrewnionej umieszczone jest jedno dziecko.

Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego w Radłowie w ramach usług wspierania rodziny zapewniła w swojej ofercie w szczególności:

1. Pracę z dzieckiem prowadzoną w oparciu o Indywidualny Plan Wsparcia opracowany z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, potencjału, predyspozycji, potrzeb dziecka oraz jego rodziny.
2. Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci prowadzone w wymiarze 6 godzin dziennie od poniedziałku do piątku oraz dwie soboty w miesiącu.
3. Specjalistyczne zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci.
4. Zajęcia psychoprofilaktyczne dla dzieci z zakresu przeciwdziałania przemocy.
5. Zajęcia z elementami Treningu Zastępstwa Agresji TZA-ART.
6. Indywidualne wsparcie logopedyczne oraz psychologiczne dla dzieci.
7. Zajęcia artystyczne, rozwijanie pasji i zainteresowań i zainteresowań dzieci i młodzieży .

8. Zajęcia techniczno-informatyczne z zakresu robotyki i programowania dla dzieci.
9. Organizację i realizację wyjazdów kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.
10. Zapewnienie codziennego wyżywienia dla uczestników placówki w ramach usługi cateringowej, warsztaty kulinarne.
11. Wsparcie dla rodziców w ramach:
 - indywidualnych konsultacji psychologiczno-pedagogicznych dla rodziców,
 - organizacji zajęć integracyjnych dla dzieci i rodziców,
 - organizacji warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze dla rodziców („Oswoić dziecięce lęki”)
12. Prowadzona była praca z osobami niepełnosprawnymi celem wsparcia rodzin zmagających z problemem niepełnosprawności dziecka.

Działania prowadzone w placówce swoje założenia metodyczne opierają głównie na gruncie nowoczesnego synergetycznego modelu profilaktyki społecznej.

Działalność Placówki współfinansowana jest przez Unię Europejską w ramach – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Pracownicy socjalni interweniowali w środowiskach zagrożonych przemocą, szczególny nacisk i ostrożność zachowywano tam gdzie są nieletnie dzieci i udzielano stosowną pomocą. Pomoc realizowana jest zgodnie z planem działań grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. Monitoring prowadzony jest przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowych Policji.

Asystent poszerzał swoją wiedzę na temat rodziny przy współpracy z innymi jednostkami mogące również pomóc tej rodzinie. Ponadto brał udział w posiedzeniach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego.

Sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka podejmuje działania interwencyjne polegające na złożeniu wniosku do Sądu o wgląd w sytuację rodziny. Celem działań asystenta jest wsparcie rodziny w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Rezultaty podejmowanych działań:

1. Poprawa funkcjonowania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

2. Zdobywanie większej wiedzy rodzin w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego, rozwijanie kompetencji wychowawczych, budowanie prawidłowych więzi i relacji rodzinnych
3. Poprawa warunków mieszkaniowych.
4. Edukacja rodzin w obszarze dbania o zdrowie (zasady higieny prawidłowego odżywiania, leczenia, pozyskanie orzeczenia o niepełnosprawności).
5. Podejmowanie działań w obszarze aktywności zawodowej.
6. Podjęcie działań w zakresie uregulowania sytuacji prawnej rodziny.
7. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia finansowego oraz pracy socjalnej.

Połączenie pracy pracownika socjalnego i asystenta daje pełen obraz sytuacji rodziny i daje możliwość trafnego zdefiniowania form wsparcia działań krótkofalowych i długofalowych na rzecz rodziny. Taka praca stwarza możliwość uzyskania mniejszych lub większych efektów pracy z rodziną.

W celu wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w szkołach na terenie gminy Radłów prowadzone były następujące zajęcia:

- nauczanie indywidualne
- zajęcia dydaktyczne - wyrównawcze
- zajęcia korekcyjno - kompensacyjne
- zajęcia logopedyczne

Ponadto w szkołach prowadzone są:

1. Diagnozowanie środowiska wychowawczego uczniów prowadzone co roku i obejmujące zagrożenie przemocą domową (rodziny dysfunkcyjne, niewydolne wychowawczo, zagrożone uzależnieniem, objęte nadzorem kuratora).
2. Diagnozowanie uczniów pod kątem trudności wychowawczych i dydaktycznych uczniów
3. Odbywanie wizyt w domach uczniów, których celem było poznawanie i monitorowanie sytuacji domowej (warunki mieszkaniowe, relacje w rodzinach, braku zainteresowania sytuacją szkolną dziecka).
4. Zorganizowanie zajęć warsztatowych dotyczących radzenia sobie ze stresem dla uczniów klas ósmych przeprowadzone przez specjalistów Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tarnowie.
5. Włączanie szkoły do edukacyjnego projektu UNICEF-u „Szkoła z Prawami Dziecka”, którego celem jest zapoznanie dzieci i młodzieży z zagadnieniami dotyczącymi praw dziecka oraz uświadomienie uczniom znaczenia praw dziecka i ich konsekwencji w codziennym życiu.
6. Zwiększanie wiedzy i umiejętności nauczycieli poprzez zachęcanie do udziału w szkoleniach i warsztatach, np.: Interdyscyplinarna konferencja w zakresie profilaktyki

- przemocy.
7. Przygotowywanie profilaktycznych przedstawień na terenie szkoły
 8. Zorganizowanie spotkania profilaktycznego dla uczniów klas 4-7 pod hasłem „Fajnie jest żyć”.
 9. Zwiększenie wiedzy i umiejętności dyrektora i pedagoga szkolnego poprzez uczestniczenie w szkoleniach Zespołu Interdyscyplinarnego: „Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym”, - „Symptomy doznawania przemocy u dzieci”.
 10. Uczestniczenie w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pisanie opinii o przedszkolakach i uczniach.
 11. Prowadzenie przez specjalistów z Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tarnowie na terenie szkoły szkoleń dla rodziców.
 12. Zatrudnienie w Zespole Szkół w Radłowie psychologa szkolnego, z którego pomocy, porad i wskazówek systematycznie korzystają uczniowie i rodzice.
 13. Prowadzenie przez psychologa szkolnego prelekcji i szkoleń dla rodziców
 14. Organizowanie prelekcji i spotkań z policjantami w celu uzyskania porad i pomocy w sytuacjach trudnych.
 15. Prowadzenie przez zaproszonych specjalistów zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu zapobiegania agresji i przemocy.
 16. Przedstawianie rodzicom propozycji zajęć i szkoleń, które oferują specjaliści Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Tarnowie i zachęcanie do zapisywania dzieci i udziału w nich.
 17. Przedstawianie rodzicom propozycji zajęć i szkoleń organizowanych przez Specjalistyczną Placówkę Wsparcia Dziennego w Radłowie i zachęcanie ich do systematycznego i aktywnego uczestnictwa.
 18. Dostosowanie godzin pracy świetlicy szkolnej i przedszkola do godzin pracy i potrzeb rodziców.
 19. Zachęcanie rodziców do pomocy współpracy i wspierania swoich dzieci w działaniach na terenie szkoły w ramach: (SU, Harcerstwa, Zespołu „Mali Radłowianie”, „Caritasu”, Szkolnego Klubu Wolontariusza, Chóru szkolnego, Koła teatralnego, Szkolnego Koła PCK).
 20. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących rozwiązywania różnych problemów oraz przekazywanie numerów telefonów instytucji i osób udzielających wsparcia.
 21. Kierowanie uczniów na badania specjalistyczne oraz na terapię do Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Tarnowie.
 22. Zachęcanie rodziców do skorzystania z pomocy lekarzy specjalistów, psychologa oraz terapeutów.
 23. Wspieranie uczniów w rozwiązywaniu problemów poprzez rozmowy z wychowawcą klasy, z pedagogiem szkolnym i psychologiem.
 24. Organizowanie dla uczniów, rodziców oraz dziadków imprez szkolnych, festynów, akademii i przedstawień, których celem jest uczenie spędzania wolnego czasu w sposób atrakcyjny i społecznie akceptowany.
 25. Utrzymywanie kontaktu pedagoga szkolnego z : Powiatowym Centrum Pomocy

Rodzinie w Tarnowie, kierownikiem i pracownikami MGOPS w Radłowie , asystentem rodziny, kuratorami sądowymi zawodowym i społecznymi, pielęgniarką szkolną, kierownikiem SPWD w Radłowie, funkcjonariuszami policji z Komendy Miejskiej w Tarnowie i z Komisariatu Policji w Żabnie, Powiatową Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Tarnowie, Centrum Wspierania Rozwoju - Niepubliczną Poradnią Psychologiczno –Pedagogiczną.

26. Zorganizowałem przy współpracy z PPPP w Tarnowie warsztaty profilaktyczne: „Zachowania asertywne – obroną przed nałogami” –Pedagog.
27. Przeprowadzone prelekcje przez pedagoga: Zagrożenia płynące z technologii informacyjnych, Substancje psychoaktywne, Grunt to dobre wychowanie, szkodliwości substancji uzależniających.
28. Zorganizowanie pedagogizacji rodziców na temat: „Jak radzić sobie ze stresem i agresją u dzieci” - Psycholog .
29. Zorganizowanie spotkań dzielnicowego z uczniami na temat: Bezpiecznych ferii, Odpowiedzialność karna nieletnich.
30. Współpraca pedagoga szkolnego z Policją, Pomocą Społeczną w Radłowie i z Gminną Komisją Alkoholową.
31. Zajęcia warsztatowe „Przeciw agresji i przemocy”(marzec 2020).
32. Rozmowy indywidualne z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze (luty-marzec2020).
33. Rozmowy z uczniami, którzy przejawiali zachowania agresywne.
34. Konfrontacje w przypadku konfliktów uczeń-uczeń (mediacje, próby doprowadzenia do ugody)- (luty-marzec).
35. Wysłanie materiałów edukacyjnych do rodziców na temat cyberprzemocy(czerwiec 2020).
36. Zajęcia integracyjne „Bajka o brzydkim Misiu” (wrzesień 2020).

Gminne Centrum Kultury prowadziło następujące działania:

- ferie zimowe dla dzieci i młodzieży

Wsparcie rodzin często stanowi pracę od podstaw. W wielu rodzinach należałoby nadrobić wieloletnie, a nawet wielopokoleniowe zaniedbania. Dorośli którzy nigdy nie doświadczyli prawdziwego dzieciństwa podobny los proponują swoim dzieciom. Najczęściej wynika to z niskiej świadomości ról małżeńskich i rodzicielskich. W części środowisk udaje się wypracować relację z rodziną, która pozwala na ukształtowanie postaw i poglądów a w konsekwencji na poprawę funkcjonowania rodziny. W nielicznych przypadkach członkowie rodzin stawiają silny opór przed zmianę. Poczucie żalu, trwanie przy zachowaniu pozorów , **rodziny bez problemów:** często wywołuje impulsywne reakcje.

W takich rodzinach proces nawiązywania relacji trwa dłużej, a budowanie zaufania niezbędnego do dalszej pracy postępuje wolno. Potrzeba wsparcia asystenta rodziny trwa przez lata, a w niektórych przypadkach winna być na stałe jak w grę wchodzi czynniki zdrowotne (np. upośledzenie umysłowe). Tylko wtedy mogłaby osiągać wymierne efekty.

POTRZEBY

1. Dodatkową formą pomocy dla rodzin jest wsparcie świadczone przez rodziny wspierające. Rodzina ta, zgodnie z art. 29 ustawy przy współpracy asystenta rodziny powinna pomagać rodzinie, która przeżywa trudności w opiece i wychowaniu dziecka; prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu ról społecznych. Biorąc pod uwagę zapis art. 30, mogą nią stać się osoby z najbliższego otoczenia dziecka. Pomoc rodziny wspierającej wydaje się być podstawą skutecznego systemu wsparcia. Ponadto niewykorzystanym, a bardzo ważnym instrumentem są grupy wsparcia, które z ekonomicznego punktu widzenia mogą być bardzo efektywnym narzędziem, poprzez wymianę informacji i zrozumienia swoich emocji. Dla nich należałoby wygospodarować pomieszczenie i zmotywować do takich spotkań. W naszej gminie ogłoszono informację w sierpniu 2016 na naszej stronie o możliwości bycia rodziną wspierającą którą aktualizujemy co roku. Do dnia wykonania sprawozdania nie było chętnych na w/w rodziny pomimo prowadzonych rozmów na temat grup wsparcia do tej pory rodziny nie wyraziły chęci udziału.

2. Potrzeba kontynuacji realizowanych dotychczas działań ze strony asystenta rodziny na rzecz rodzin przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez zatrudnienie asystenta i zapewnienie środków na wynagrodzenie i podnoszenie kwalifikacji

3. Prowadzenie nadal działań edukacyjnych dla dzieci w placówce Wsparcia Dziennego i poszerzenie tych działań w szkołach na terenie naszej gminy.

4. Poszerzenie spotkań asystenta rodziny i przekazanie informacji na temat swojej pracy w pozostałych placówkach oświatowych na terenie naszej gminy podczas zebrania rodziców.

5. Wymiana międzypokoleniowa poprzez wspólne spotkania seniorów z dziećmi i młodzieżą warsztaty, biesiady, rozmowy, nawiązywania przyjaźni (Klub Seniora plus Placówka Wsparcia Dziennego, placówki oświatowe).

Radłów dnia 4.03.2021 r.